

Nedbryting av musikkinstrumenter gjennom lys, fuktighet, forandringer av den relative luftfuktigheten (RH%), insektangrep, belastning og bruk.

Lys er energi og fremskynder dermed alle kjemiske prosesser. Når farger blir utsatt for lys, blekner de fleste, og til slutt fullstendig; lakk gulner, tre blir mørkere eller lysere, tekstil og papir blir sprøtt og til slutt ødelagt. Prosessene er ugjenkallelige.

Fuktighet. For høy fuktighet er et kjent problem når det gjelder metall. Hvis den relative luftfuktigheten overskrider 60-65% utgjør dette et problem for organiske materialer. De fleste muggsorter begynner å vokse i dette fuktighetsområdet, og særlig hvis de i tillegg finner organiske materialer som tre, tekstil, papir eller gjerne lim å spise, og det øvrige miljøet også begunstiger muggsoppvekst.

Direkte kontakt med vann fører i de fleste tilfeller til en uregenererbar tilstand av fernissen. Veldig fine mikrosprekker oppstår, og disse gir et hvitt utseende i fernissen. I den videre nedbrytingsprosessen drysser fernissen av.

De mest alvorlige problemene oppstår ved **forandringer av relative luftfuktigheten.**

Vårt mål til når det gjelder oppbevaring av materialblandinger som musikkinstrumenter, er å holde en stabil relativ luftfuktighet fra 50-55% gjennom hele året. Alle forandringer er problematiske for hygroskopiske materialer som tre, tekstil, papir og andre organiske materialer. Disse materialene har den egenskap at de tar til seg fuktighet, og de kan også avgi fuktighet. Med hvert inntak og avlevering av fuktighet mister cellene noe av sin opprinnelige elastisitet.

Relativ luftfuktighet er avhengig av temperatur. Varm luft kan binde mer fukt. Økning av temperatur medfører derfor minskning av fukt i luft og omvendt.

Anbefalt bok: **Bruce Hoadley: Understanding Wood, 1980, Taunton Press**

Insektangrep

Tekstiler er uten tvil mest utsatt for insektangrep men også trestrukturer kan bli meget svekket av insekter.

Bruk

Mange instrumenter som oppbevares i spillbar stand står under belastning. (trommeskinn, strenget tasteinstrumenter, strenginstrumenter). Over tid (på grunn av nedbryting av selve materialet under de før nevnte innflytelser), vil denne belastning føre til en kollaps i materialstrukturen.

Noen materialer reagerer enormt hvis de blir berørt av menneskers hud. Fingersvette for eksempel, etterlater øyeblikkelige avtrykk på metall. Prosessen er ugjenkallelig.

På ømfintlig materiale som tekstil har menneskelig svette ganske sterke innvirkninger. Farge kan falme på grunn av syreinnholdet i svette. I tillegg angriper svetten fibre og påvirker at de blir tynne og svekket.

Konsekvensene er ganske tydelige: er materialet utslitt, kan gjenstanden ikke brukes mer, om ikke vi erstatter materialet. Det sist nevnte vil omsider føre til tap av original informasjon som igjen er nødvendig for å bygge en kopi av gjenstanden. Museer har en forpliktelse til å bevare så mye av den originale substansen som overhodet mulig. Det er viktig å fremheve at det settes klare regler og krav for museer når det gjelder bevaring.

Vera de Bruyn, mars 2007